

Αθήνα, 24 Ιουλίου 2023

Α.Π.: 40414

**Προς: Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης
& Τροφίμων
Γραφείο Νομικών και
Κοινοβουλευτικών Θεμάτων
Αχαρνών 2, 10176 Αθήνα
Τηλ.: 210-2124331**

e-mail.: koinovouleftikos@minagric.gr
ekarli@minagric.gr

ΘΕΜΑ: «Απάντηση στην υπ' αριθμ. 94/17-7-2023 Ερώτηση της Βουλής των Ελλήνων»

Σε συνέχεια της ανωτέρω Ερώτησης και κατά το μέρος που αφορά στον ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ, από τη Γενική Δ/ση Αγροτικής Έρευνας σας γνωρίζουμε τα εξής:

Α) Η Τράπεζα Διατήρησης Γενετικού Υλικού (ΤΔΓΥ) στη Θέρμη Θεσσαλονίκης, καθώς και οι συλλογές διατήρησης ποικιλιών αμπέλου, ελιάς, υποτροπικών φυτών, εσπεριδοειδών, πυρηνόκαρπων, γιγαρτόκαρπων και ακρόδρυων των ερευνητικών μονάδων του ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ αποτελούν προϊόν μακροχρόνιας προσπάθειας για την προστασία και αξιοποίηση των πολύτιμων φυτογενετικών πόρων της χώρας. Στη διάρκεια των 41 χρόνων λειτουργίας της, η ΤΔΓΥ με εξερευνητικές αποστολές σε όλη της επικράτεια έχει συλλέξει πληθώρα δειγμάτων φυτικών ειδών, τα οποία διατηρούνται κυρίως ως σπέρματα. Σήμερα, η ΤΔΓΥ διατηρεί: α) Εκτός τόπου (*ex situ*), πάνω από 15.000 δείγματα συλλογής εγχώριων παραδοσιακών ποικιλιών και αυτοφυών, συγγενών των καλλιεργούμενων ειδών, σε ψυκτικούς θαλάμους με μορφή σπερμάτων και ανήκουν σε 280 βοτανικά είδη β) Συλλογές υπαίθρου, όπως συλλογή αμπέλου (260 ποικιλίες), πολλές από τις οποίες είναι σπάνιες γηγενείς ποικιλίες και αποτελούν αναπόσπαστο κομμάτι της τοπικής παράδοσης.

Το ΥΠΑΑΤ, μετά την ολοκλήρωση της μεταστέγασης της ΤΔΓΥ στο νέο κτίριο το 2018, έδωσε δύο έκτακτες ενισχύσεις (2019 και 2020) συνολικού ύψους 100.000 ευρώ που κάλυψαν στοιχειώδεις λειτουργικές δαπάνες και βελτίωση μέρους των υποδομών, ενώ προκειμένου να στηριχθεί οικονομικά η λειτουργία της ΤΔΓΥ δόθηκαν από την Κεντρική Διοίκηση του ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ έκτακτες χρηματοδοτήσεις το 2021 και το 2022 ύψους 130.000 ευρώ, ώστε να συμπληρωθεί ο απαραίτητος εξοπλισμός, να γίνει ανανέωση μέρους της συλλογής αμπελιού, καθώς και ο απαραίτητος αναπολλαπλασιασμός, χαρακτηρισμός, έλεγχος βλαστικής ικανότητας και σχετικής υγρασίας μέρους της συλλογής και καταγραφής των απαραίτητων πληροφοριών.

Όμως, ο αναπολλαπλασιασμός όλων των δειγμάτων που διατηρούνται στη ΤΔΓΥ είναι αναγκαίο να προχωρήσει σε εντατικούς ρυθμούς, οι οποίοι απαιτούν μόνιμη και επαρκή χρηματοδότηση μέσω του κρατικού προϋπολογισμού, καθώς και στελέχωσης με το απαραίτητο επιστημονικό, τεχνικό και εργατικό προσωπικό.

Β) Ο ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ είναι διατηρητής των συλλογών ποικιλιών αμπέλου, ελιάς, συκιάς, ακρόδρυων, εσπεριδοειδών και φυλλοβόλων οπωροφόρων δένδρων. Η ύπαρξη των εθνικών συλλογών ποικιλιών είναι ζωτικής σημασίας για την ελληνική γεωργία, καθώς εξυπηρετεί ανάγκες παραγωγής πολλαπλασιαστικού υλικού και επιτρέπει την καταγραφή, αξιολόγηση και ανάδειξη ποικιλιών με αντοχές σε βιοτικές και αβιοτικές καταπονήσεις, συμβάλλοντας στην προστασία του γενετικού υλικού και στη διατήρηση της βιοποικιλότητας, ενώ είναι αναγκαίες στην υλοποίηση προγραμμάτων γενετικής βελτίωσης.

Οι ερευνητικές μονάδες του ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ διατηρούν *ex situ* τις ποικιλίες δένδρων και αμπελιού, ανανεώνουν και εμπλουτίζουν τις συλλογές, ελέγχουν την καθαρότητα και είναι υπεύθυνες για τη διατήρηση της μητρικής φυτείας αρχικού υλικού από την οποία θα προκύψουν φυτά, για φυτεία προβασιικού υλικού με προοπτική την εγκατάσταση βασικών φυτειών από τους φυτωριούχους. Ωστόσο, οι ενέργειες και οι δράσεις που επιβάλλονται από το κανονιστικό πλαίσιο (π.χ. κλάδεμα διαμόρφωσης δένδρων, έλεγχος φυτοϋγείας, έλεγχος ιώσεων-δειγματοληψία και αποστολή δειγμάτων, εξυγίανση φυτών, δημιουργία εντομοστεγούς δικτυοκηπίου και μεταφορά των απαλλαγμένων από ιώσεις φυτών κ.λπ.) δεν είναι εύκολο να γίνουν με τις περιορισμένες οικονομικές δυνατότητας και τις ελλείψεις σε εργατικό προσωπικό.

Για τους παραπάνω λόγους έχουν υποβληθεί από τον ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ προτάσεις στο ΥΠΑΑΤ με σκοπό την αναζήτηση χρηματοδότησης σε ετήσια βάση, είτε μέσω προγραμμάτων του ΥΠΑΑΤ, είτε μέσω κρατικών πιστώσεων.

Η υποστήριξη τόσο της ΤΔΓΥ, όσο και των συλλογών θα οδηγήσει στη βιωσιμότητά τους, ώστε να συνεχίσουν να εκπληρώνουν το καθήκον τους προς την ελληνική πολιτεία και τον Έλληνα αγρότη, προστατεύοντας και αξιοποιώντας με επιτυχία τον τεράστιο φυτογενετικό πλούτο, ο οποίος αποτελεί πολύτιμο γενετικό απόθεμα για τη γενετική βελτίωση των καλλιεργειών, την προστασία της βιοποικιλότητας και του φυσικού περιβάλλοντος της χώρας.

Γ) Η διατήρηση και αξιοποίηση των ζωικών γενετικών πόρων, η αξιολόγηση των προγραμμάτων διατήρησης και βελτίωσης τοπικών φυλών, η παρακολούθηση των πληθυσμών κ.ά, απασχολούν τα αρμόδια Ινστιτούτα της Γενικής Δ/σης Αγροτικής Έρευνας του ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ. Η οργάνωση και θεσμοθέτηση της Τράπεζας Ζωικού Γενετικού Υλικού (ΤΖΓΥ) στην Ελλάδα κρίνεται αναγκαία και θα πρέπει να υπάρξει αποδοχή εκ μέρους της πολιτικής ηγεσίας της σημασίας της ΤΖΓΥ και δέσμευσής της για οικονομική υποστήριξη, τόσο για την ίδρυση όσο και για τη συνέχιση της χρηματοδότησης για τη μακροπρόθεσμη λειτουργία της.

Είμαστε στη διάθεσή σας για οποιαδήποτε επιπλέον πληροφορία ή διευκρίνιση.

Ο Πρόεδρος του ΔΣ

Καθηγητής Σέρκος Α. Χαρουτουγιάν